

Huvudman

Falu kommun
info@falun.se

Beslut

Datum 2025-11-03

Dnr SI 2024:7437

Sida 1 (7)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Bjursåsskolan i Falu kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 24 februari 2025

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 genomfört en tillsyn av Bjursåsskolan i Falu kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra anpassningar och särskilt stöd, trygghet och studiero, skolans arbete mot kränkande behandling samt tillgång till elevhälsa. Tillsynen avgränsades till att omfatta årkurserna 4–9.

Skolinspektionen har den 24 februari 2025 beslutat att förelägga Falu kommun att senast den 23 maj 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande extra anpassningar och särskilt stöd, studiero, skolans arbete mot kränkande behandling samt tillgång till elevhälsa.

Falu kommun har den 23 maj 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har som en del av uppföljningen besökt skolan under hösten 2025. Under uppföljningsbesöket har Skolinspektionen genomfört intervjuer med lärare i åk 7–9, personal i elevhälsan och rektorn. Skolinspektionen har begärt in en komplettering av redovisningen av de vidtagna åtgärderna och huvudmannen har kompletterat redovisningen. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i september 2025 fått in nya uppgifter gällande den pågående tillsynen och huvudmannen har med anledning av detta fått tillfälle att yttrat sig över uppgifterna.

Skolinspektionen har i nu aktuellt beslut tagit ställning till om Falu kommun har följt föreläggandet och om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

I beslut den 24 februari 2025 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Bjursåsskolans arbete med extra anpassningar eftersom det av utredningen i ärendet framgick att alla elever som hade behov av extra anpassningar inte fick det.

Falu kommun har inkommit med dokumentation över vilka elever som är i behov av extra anpassningar.

Vid uppföljningsbesöket den 4 september 2025 framkom följande. Lärarna uppger att det fortfarande är en stor elevgrupp som har behov av extra anpassningar, att skolan har arbetat mycket med att se till att alla elever som har behov av extra anpassningar får det och att de elever som har behov av extra anpassningar får det. Representanter för elevhälsan berättar att det har vidtagits ett flertal åtgärder för att se till att lärarna hinner ge extra anpassningar till de elever som har behov av det. Rektorn uppger att lärarna nu hinner ge eleverna de extra anpassningar de är i behov av.

Särskilt stöd

Skolinspektionen bedömde i beslut den 24 februari 2025 att det fanns brister i Bjursåsskolans arbete med särskilt stöd. Av Skolinspektionens utredning framgick att det fanns brister i att uppmärksamma och starta en utredning för elever som kan vara i behov av särskilt stöd. Vidare visade utredningen att alla elever som var i behov av särskilt stöd inte fick det stöd de behövde.

Falu kommun har inkommit med dokumentation som visar de elever som, trots extra anpassningar, befaras inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas som har identifierats. Falu kommun har redovisat en sammanställning över antal anmälningar om behov av särskilt stöd som rektorn tagit emot samt datum för när utredningar om elevs behov av särskilt stöd har startats för respektive elev under perioden den 24 februari 2025 till och med den 16 maj 2025.

Falu kommun har vidare inkommit med dokumentation där det framgår hur många beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller att inte utarbeta åtgärdsprogram som fattats under perioden den 24 februari 2024 till och med den 16 maj 2025. Falu kommun har också inkommit med fem åtgärdsprogram som upprättats under vårterminen 2025 med tillhörande uppföljning och utvärdering.

Vid uppföljningsbesöket den 4 september 2025 framkom följande. Lärarna uppger att de nu har en tydligare rutin för anmälan om behov av särskilt stöd. Representanter för elevhälsan uppger att efter Skolinspektionens beslut var det många elever att se över. För alla elever som anmälts har det startats en utredning men eftersom det är många elever så har alla utredningar inte avslutats och de jobbar hårt för att komma i kapp med alla utredningar. Efter att en utredning är klar så fattar rektorn beslut om åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte. Enligt representanter för elevhälsan får eleverna det stöd som står i åtgärdsprogrammen. Rektorn uppger att det gjorts en stor organisationsförändring och ambitionen är att alla elever ska få det stöd de behöver.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användningen av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övriga skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 5 § skollagen.)

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen.)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av åtgärdsprogrammet ska det också framgå när åtgärderna ska

följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn och om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § kan rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen.)

Av läroplanen framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever som är i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. (Lgr 22, 2.2 Kunskaper.)

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för bland annat följande. Att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar, särskilt stöd samt den hjälp de behöver. Att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter. (Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Falu kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller extra anpassningar och särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiero, ordningsregler och disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 24 februari 2025 att det fanns brister i Bjursåsskolans arbete med att tillförsäkra eleverna en skolmiljö där undervisningen präglas av studiero. Utredningen visade att det i flera klasser på högstadiet var bristande studiero. Vidare visade Skolinspektionens utredning att ordningsreglerna inte följdes och att det saknades samsyn hos personalen om hur reglerna skulle upprätthållas och vad de skulle göra när ordningsreglerna inte följdes. Utredningen visade därtill att det saknades en samsyn hos lärare och rektorn om hur disciplinära åtgärder skulle användas.

Falu kommun har inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder gällande studiero, ordningsregler och disciplinära åtgärder. Av den ingivna dokumentationen framgår att samtliga lärare och övrig skolpersonal har informerats vid APT den 19 mars 2025 om skollagens bestämmelser om trygghet och studiero.

Rättslig reglering

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen.

Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen.)

Vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap. Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket. (5 kap. 4 a § skollagen.)

Det ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning som beslutas av rektorn. (5 kap. 4 e § skollagen.)

Det ska finnas ordningsregler för varje skolenhet som beslutats av rektor. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. (5 kap. 5 § skollagen.)

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. Enligt de förutsättningar som anges i 5 kap. 7–23 §§ skollagen får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Falu kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller studiero, ordningsregler och disciplinära åtgärder. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolans arbete med kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 24 februari 2025 att det fanns brister i Bjursåsskolans arbete med att anmäla uppgifter om kränkande behandling. Av utredningen framgick att skolpersonal inte anmälde alla upplevda kränkningar de fått kännedom om.

Falu kommun har inkommit med en redovisning där det framgår att skolpersonal vid APT den 19 mars 2025 har informerats om rutinen för kränkande behandling. Av inkommen redovisningen framgår det därtill att det under perioden den 24 februari 2025 till och med 16 maj 2025 har gjorts tio anmälningar om kränkande behandling samt att anmälningarna görs via kommunens system och att de går direkt till berörd chef och till huvudmannen.

Rättslig reglering

En lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Falu kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller anmälan om kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Tillgång till elevhälsa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 24 februari 2025 bedömde Skolinspektionen att Bjursåsskolan inte uppfyllde författningarnas krav avseende tillgång till elevhälsans samtliga kompetenser. Av utredningen framgick att eleverna på högstadiet inte hade haft tillgång till någon kurator för psykosociala insatser sedan våren 2024.

Falu kommun har i sin redovisning uppgett att Bjursåsskolan har anställt en skolkurator som tillträtt tjänsten den 12 maj 2025. Falu kommun har i sin redovisning klargjort att skolkuratoren är kopplad till högstadiet och har varit

så sedan skolkuratoren tillträdde sin tjänst under vårterminen 2025. Huvudmannen har därtill redogjort för fem elevexempel för elever i årkurs 7–9 som skolkuratoren har arbetat med under höstterminen 2025. Falu kommun har även redogjort för på vilket sätt skolkuratorns uppdrag på högstadiet har förtydligats till skolpersonal samt informerat om att samma information kommer att delges vårdnadshavare på ett föräldraråd som ska hållas den 18 november 2025.

Rättslig reglering

För elever i grundskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare. (2 kap. 25 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Falu kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller tillgång till elevhälsa. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Johanna Olsson

Beslutsfattare

Signerat av: Johanna Olsson

X Emma Zarelius

Föredragande

Signerat av: Emma Zarelius

